

STRATEGISCHE NOTA 2020-2025

HUIS VAN HET KIND KALMTHOUT

1. INLEIDING

Een nieuwe beleidsperiode is angebroken. Het lokaal bestuur tekent in 2019 het beleid uit voor de periode 2020-2025. Voor het Huis van het Kind Kalmthout is dit een kans om onze ambities en doelstellingen verder aan te scherpen. Via deze strategische nota formuleren we de belangrijkste doelstellingen voor het Huis van het Kind Kalmthout. Deze doelstellingen dienen een vertaling te krijgen in het meerjarenplan van de gemeente én de beleidsplannen van onze partners. Het Huis van het Kind is immers een lokaal samenwerkingsverband met een divers aantal partners die samen uitvoering geven aan deze ambities en doelstellingen.

De strategische doelstellingen zijn opgemaakt aan de hand van zeven beleidsdomeinen. Op basis van een grootschalige bevraging "een beeld van de Huizen van het Kind" bracht Kind en Gezin in 2017 de Huizen van het Kind in Vlaanderen in kaart (werking, acties, partners, doelgroep, ...). Deze input diende om het beleid ten aanzien van de Huizen van het Kind verder vorm te geven. Een Roadmap werd getekend waar verschillende levensdomeinen op de voorgrond kwamen waarin het Huis van het Kind een belangrijke rol kan opnemen. Deze levensdomeinen situeren zich binnen: onderwijs, gezondheid, kinderopvang, geestelijk welbevinden, vrije tijd, sociaal beleid, sociale cohesie en ontmoeting, opvoedingsondersteuning en jeugdhulp.

2. STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

2.1. HUIS VAN HET KIND

Sinds de opstart van het Huis van het Kind Kalmthout in november 2014 werden er verschillende stappen gezet om dit lokaal samenwerkingsverband vorm te geven. Samen met de partners werd de missie, visie en doelstellingen geformuleerd. Op basis van bijeenkomsten van onze partners werd er jaarlijks een actieplan opgemaakt om de visie van het Huis van het Kind in de praktijk om te zetten. Naast het opzetten van een overlegstructuur waar partners elkaar regelmatig ontmoeten en hun aanbod afstemmen, werden ook enkele initiatieven fysiek geïntegreerd in het Huis van het Kind Kalmthout (Kapellensteenweg 170, 2920 Kalmthout). Naast de doelstellingen die het Huis van het Kind per beleidsdomein formuleert, scherpt het Huis van het Kind ook haar algemene doelstellingen aan.

- Het Huis van het Kind Kalmthout is bekend bij gezinnen, jongeren en kinderen. Ouders weten waarvoor ze bij het Huis van het Kind terecht kunnen. Er is een duidelijk digitaal platform (website) waar ouders informatie kunnen tergvinden over het Huis van het Kind Kalmthout, zowel activiteiten, nieuws als het aanbod van de partners. Ook alle professionele actoren kennen het Huis van het Kind.
- Het Huis van het Kind Kalmthout brengt een aantal diensten en initiatieven samen onder één dak. De locatie Zonnedauw biedt te weinig mogelijkheden om het Huis van het Kind Kalmthout verder te laten groeien. Steeds meer diensten en initiatieven ontstaan binnen het kader van het Huis van het Kind, maar kunnen fysiek niet optimaal geïntegreerd worden. Daarom blijven we zoeken naar opportuniteiten om dit aanbod in een geschikte ruimte onder te brengen en zo hét referentiepunt kan worden voor ouders.

2.2. ONDERWIJS

De schoolomgeving is een van de grootste vindplaatsen voor kinderen, jongeren en ouders. Het Huis van het Kind kan een rol spelen in het verbinden van onderwijs en andere levensdomeinen. Onderwijs wordt geconfronteerd met heel wat uitdagingen zoals de implementatie van het M-decreet en een groeiende diversiteit binnen de leerlingengroep. Daarnaast moeten scholen ook een antwoord bieden op bredere maatschappelijke uitdagingen zoals kinderarmoede (onbetaalde schoolfacturen, lege brooddoos, ...). Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, is er nood aan samenwerking met verschillende partners. Het Huis van het Kind wil deze samenwerking en verbinding tot stand te brengen. Onze strategische doelstellingen:

- Het Huis van het Kind is een duidelijk concept. Ouders kennen het Huis van het Kind en weten waarvoor ze bij het Huis van het Kind terecht kunnen.
- Alle onderwijsactoren kennen het Huis van het Kind en weten waarvoor ze bij het Huis van het Kind terecht kunnen. Leerkrachten, CLB's, ... kennen het aanbod van het Huis van het Kind en verwijzen ouders door wanneer nodig. Het Huis van het Kind (partners van) sluiten regelmatig aan op de onderwijsraad. De visie van het Huis van het Kind ten aanzien van onderwijs is duidelijk.
- Het aanbod van partners van het Huis van het Kind is geactiveerd binnen de schoolcontext. Zowel diensten (opvoedingspunt, huiswerkondersteuning, ...) als activiteiten (vorming, workshop, ...) worden in de schoolomgeving aangeboden.
- Het Huis van het Kind verbindt onderwijs en welzijn. Het OCMW en andere welzijnspartners werken nauw samen met scholen. Het Huis van het Kind faciliteert het overleg en samenwerking tussen de verschillende partners en detecteert actuele noden.

2.3. GEZONDHEID

Alle ouders - of het nu over ouders van pasgeborenen gaat of ouders van pubers - stellen zich wel eens vragen over de ontwikkeling, de gezondheid of de opvoeding van hun kind. Eén van de basispijlers van het Huis van het Kind is preventieve gezondheid. Preventie heeft tot doel om gezonde(re) levenskeuzes te maken op basis van de beschikbare hulpbronnen (informatie en aanbod). De Huizen van het Kind willen het bestaande aanbod afstemmen en ervoor zorgen dat alle gezinnen ondersteunt worden rond preventieve gezondheid. Preventieve gezondheid is bij uitstek een thema dat geïntegreerd kan worden in verschillende beleidsdomeinen zoals milieu, sport, onderwijs, mobiliteit...

- Het Huis van het Kind faciliteert afstemming en samenwerking tussen alle eerstelijnsactoren die (preventief) werken rond de gezondheid van ouders en hun kinderen. Het Huis van het Kind werkt mee aan de doelstellingen van het Zorgstrategisch Plan en is een actieve partner in de Eerstelijnszone. Het perinataal medisch zorgpad is een voorbeeld voor een geïntegreerde samenwerking tussen verschillende diensten en disciplines.
- Het Huis van het Kind zet actief in op preventieve gezondheid en integreert de werking van het consultatiebureau in het fysiek Huis van het Kind. Ook de preventieve individuele consulten bij kleuters, uitgevoerd door het CLB, worden georganiseerd in het fysiek Huis van het Kind.

2.4. KINDEROPVANG

Kinderopvang heeft verschillende functies: een economische functie, een pedagogische en een sociale functie. Kwalitatieve kinderopvang weet deze drie functies evenwichtig te realiseren. Kinderopvang is daarnaast een krachtig instrument in de strijd tegen kinderarmoede. Kinderopvang biedt gezinnen immers de kans om arbeidsactief te zijn of te worden. Maar kinderopvang zet ook in op andere zaken,

zoals een leuke vrije tijd voor kinderen, ontwikkeling stimuleren van kinderen (pedagogische functie), opvoedingsondersteuning, ...

Voor de buitenschoolse kinderopvang zit er met het nieuwe decreet ook een aantal wijzigingen aan te komen. Dit decreet legt de verantwoordelijkheid voor de organisatie van de buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten bij het lokaal bestuur. Het lokaal bestuur voert de regie over de buitenschoolse opvang. Dit decreet laat de gemeenten toe om lokaal een samenwerking op te zetten tussen opvangvoorzieningen, scholen, cultuur-, recreatie-, vrije tijd-, jeugd- en sportinitiatieven, ... Een samenwerking die vooral het kind ten goede komt en alle kinderen naschoolse alle kansen geeft op ontplooiing en spelen.

- Het Lokaal Loket Kinderopvang Kalmthout bundelt alle informatie rond kinderopvang. Zowel digitaal als tijdens een permanentiemoment kunnen (aanstaande) ouders zich informeren over het aanbod kinderopvang. Ze worden actief begeleidt in hun zoektocht, waarbij er bijzondere aandacht is voor kwetsbare gezinnen en kinderen. Het Lokaal Loket speelt in op dringende en flexibele opvangvragen en werkt hiervoor samen met alle kinderopvanginitiatieven.
- De buitenschoolse kinderopvang wordt efficiënt georganiseerd met aandacht voor het welbevinden van de kinderen (groepsmaat, duurtijd busrit, ...). Buitenschoolse is geïntegreerd in het aanbod vrije tijd en andere buitenschoolse activiteiten. Ook voor kinderen van 12 tot 14 jaar is er een opvangaanbod tijdens de schoolvakanties.
- Inclusie? Oppas aan huis?

2.5. GEESTELIJK WELBEVINDEN EN JEUGDHULP

Goed in je vel zitten is belangrijk voor iedereen. Wie zich mentaal goed voelt kan zijn talenten ontplooiën en gaat beter om met de dagelijkse stress en belangrijke levensgebeurtenissen. De resultaten uit de "Vlaamse Gezinsenquête 2016" stellen echter dat het niet zo best gaat met het psychisch welzijn van ouders. Ook de bevraging van de Vlaamse Jeugdraad (2016) legt geen goede cijfers voor: Gemiddeld 31,4% van de Vlaamse jongeren tussen 15 en 24 jaar zit niet goed in zijn vel. In Kalmthout zijn er heel wat organisaties en actoren die zich inzetten voor het geestelijk welzijn van ouders, kinderen en jongeren. Voor jongeren is het JAC-punt een belangrijk referentiepunt (informatie, preventie, jongerencoaches, ...). Voor laagdrempelige psychologische ondersteuning kunnen kinderen en jongeren vanaf 10 jaar terecht bij TEJO. Ouders kunnen in het Kruispunt terecht voor laagdrempelige psychologische ondersteuning.

- Het aanbod aan laagdrempelige ondersteuning geestelijk welbevinden (JAC-punt, TEJO, Kruispunt, ...) is afgestemd op elkaar en breed bekend bij de doelgroep. Voor alle leeftijden is er een gepast aanbod (ook voor 0 tot 10 jarigen). Ook 1Gezin-1Plan staat gezinnen bij om de kracht Partners van het Huis van het Kind kennen het aanbod en weten wanneer ze kunnen doorverwijzen.
- Er wordt sterk ingezet op preventie. Preventieve initiatieven (vb. actieve trainingen rond thema's zoals agressiebeheersing, impulscontrole, fysieke en mentale weerbaarheid en omgaan met pesten) worden vindplaatsgericht geactiveerd bij onze partners (vb. training van leerkrachten of kinderbegeleiders, buddywerking in scholen, ...).
- Gezinnen, kinderen en jongeren zijn vertrouwd met thema's geestelijk welbevinden (faalangst, zelfvertrouwen, pesten, ...). Het Huis van het Kind zet actief in op sensibilisering en het doorbreken van taboes. Tijdens de 10-daagse van de geestelijke gezondheid organiseert het Huis van het Kind een laagdrempelige activiteit.

- Er is een perinataal zorgpad geestelijk welbevinden (1000 kritische dagen), parallel aan het medische zorgpad, waarbij het geestelijk welbevinden van de (aanstaande) moeder wordt opgevolgd en afgestemd tussen verschillende eerstelijnsactoren.

2.6. SOCIALE COHESIE EN VRIJE TIJD

Eén van de basispijlers van het Huis van het Kind is het bevorderen van sociale cohesie en ontmoeting. Ontmoeting faciliteren bij kersverse ouders zorgt voor informele, duurzame netwerkversterkende hulpbronnen waardoor de ouders elkaar vinden in het opgroeien van de kinderen. Ervaringen uitwisselen, leren van elkaar, bij elkaar steun vinden zijn fundamentele ingrediënten in het versterken van de (pedagogische) vaardigheden van de ouders in de opvoeding van de kinderen. Het gaat om ontmoeting tussen mensen zonder dat er problemen zijn, maar door hun "ouderschap". Binnen de Huizen van het kind kan dat "kleine ontmoeten" plaatsvinden in de wachtkamer van Kind & Gezin, aan de schoolpoort, ...

- Vrije tijdsinitiatieven zijn inclusief. Kinderen met een beperking of bepaalde zorgnoden kunnen aansluiten bij het reguliere aanbod. De gemeentelijke diensten toerisme, sport, cultuur en jeugd zorgen dat de verenigingen hierin ondersteunt worden (G-sport, speelpleinwerking, Cadweazle Kalmthoutse heide, ...).
- Het lokaal netwerk vrijetijdsparticipatie zorgt ervoor dat ook de meest kwetsbare groepen kunnen genieten van het vrije tijdsaanbod. Alle verenigingen hanteren een sociaal tarief. Dit is transparant en duidelijk voor zowel de verenigingen als de doelgroep.
- Er wordt ingezet op laagdrempelige ontmoeting. Het Huis van het Kind organiseert onder meer de Speelbabbel (ontmoetingsmoment voor ouders met hun kinderen van 0 tot 3 jaar). Naargelang de noden en opportuniteiten brengt het Huis van het Kind partners samen om ontmoeting voor ouders, kinderen en jongeren tot stand te brengen.
- Jongeren en adolescenten met een beperking (+21 jaar) hebben zicht op een zinvolle dagbesteding.

2.7. KINDERARMOEDE

In Vlaanderen wordt 1 op 10 kinderen geboren in een kansarm gezin. Dat wil zeggen dat zo'n 130.000 kinderen al van in de wieg minder kansen krijgen. En dat aantal blijft elk jaar maar stijgen. Kinderarmoede is niet alleen een persoonlijk drama voor deze kinderen en hun ouders, het kan zelfs effecten hebben op hun hele leven. Een investering in het terugdringen van kinderarmoede betekent dus een investering in de toekomst van ons allen. Ook in Kalmthout groeien er nog teveel kinderen op in een kansarm gezin. Alleenstaande ouders, werkloze ouders, kortgeschoolde ouders, en ouders met een vreemde herkomst zijn het meest kwetsbaar voor armoede. Lokale besturen geven vorm aan hun lokaal sociaal beleid om de meest kwetsbare gezinnen toegang te geven tot hun grondrechten (huisvesting, werk, vrijetijdsparticipatie, ...).

- Kwetsbare gezinnen worden goed bereikt. Ook gezinnen die net boven armoedegrens zitten en nog niet bekend zijn bij het OCMW of andere hulpverlening worden bereikt. Het Huis van het Kind is partner binnen het Geïntegreerd Breed Onthaal. De partners van het Huis van het Kind werken volgens de principes van het GBO en hebben aandacht voor signalen die wijzen op een kwetsbaarheid. Partners van het huis van het Kind Kalmthout verwijzen gericht en warm door naar de sociale hulp- en dienstverlening.
- Via brugfiguren, vertrouwenspersonen of coaches worden gezinnen ondersteunt en toegeleid naar het bestaande aanbod. Brugfiguren kunnen gezinnen op een laagdrempelige en holistische wijze begeleiden (bv. papierwerk, mee invulling geven aan vrije tijd, ...).

- Maatschappelijk kwetsbare gezinnen worden aan het woord gelaten. Het Huis van het Kind Kalmthout faciliteert participatie van gezinnen in armoede. Het beleid van het Huis van het Kind wordt bijgestuurd op basis van de lokale noden en behoeften van gezinnen.

2.8. OPVOEDINGSONDERSTEUNING

Opvoeden is een leerproces. Het hebben van vragen, onzekerheden en faalervaringen horen bij het dagdagelijks opvoeden van kinderen. Opvoedingsondersteuning is de brede waaier van laagdrempelige initiatieven die ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken versterken in de opvoeding van kinderen. Bij Kind & Gezin (0 tot 3 jaar) en het Opvoedingspunt Kalmthout (+3 jaar) kunnen ouders terecht met al hun opvoedingsvragen. Ook heel wat andere partners van het Huis van het Kind ondersteunen ouders in hun opvoedingsopdracht.

- Het aanbod opvoedingsondersteuning is breed bekend bij zowel gezinnen als partners van het Huis van het Kind Kalmthout. Opvoedingsondersteuning wordt vindplaatsgericht aangeboden aan de doelgroep (vb. Opvoedingspunt in de scholen). Via coachingstrajecten worden partners versterkt in hun kennis en vaardigheden rond diverse thema's opvoedingsondersteuning.
- Er is een groepsgericht aanbod opvoedingsondersteuning (veilig slapen, slaapproblemen, zindelijkheid, ...) waar gezinnen gebruik van kunnen maken.
- Het Huis van het Kind vertelt een positief verhaal. Opvoedingsondersteuning is niet geproblematiseerd. Ouders vinden algemene informatie terug via de website Huis van het Kind Kalmthout en kunnen hier ook hun vragen stellen ("stel-je-vraag-knop")

3. BESLUIT

Zoals u kan lezen, komen er binnen de verschillende levensdomeinen heel wat uitdagingen op onze partners af. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, zal samenwerking cruciaal zijn. En laat dit nu juist de kerntaak van het Huis van het Kind zijn: samenwerking initiëren en faciliteren. Het Huis van het Kind is immers geen organisatie op zichzelf maar een lokaal netwerk, platform en ontmoetingsplaats van en voor (professionele) actoren die zich dagelijks binnen deze domeinen inzetten. Het Huis van het Kind wil de bruggen bouwen tussen de verschillende disciplines en sectoren.

Het Huis van het Kind Kalmthout formuleert deze strategische nota 2025 haar ambitie om door samenwerking sneller en efficiënter tot oplossingen te komen. Dit kunnen we dus niet alleen, maar moeten we samen met al onze partners realiseren. We willen dan ook al onze partners oproepen om deze nota mee te onderschrijven en binnen de mogelijkheden van hun organisatie mee te werken om deze doelstellingen de komende jaren in de praktijk om te zetten.

Hoe vertalen we deze krachtlijnen naar de praktijk? Jaarlijks zal er een plan van aanpak opgemaakt worden met acties die moeten bijdragen aan deze gezamenlijke doelstellingen. De bestaande overlegstructuur van het Huis van het Kind Kalmthout zal hiervoor ingeschakeld worden. Binnen de stuurgroep wordt het jaarplan voorbereid, opgevolgd en waar nodig mee uitgevoerd. Onze partners worden jaarlijks geconsulteerd in het partneroverleg. Maar ook via specifieke werkgroepen en andere ontmoetingsmomenten kan er vanuit het werkveld input geleverd worden. Zoals u kan lezen, komen er binnen alle levensdomeinen heel wat uitdagingen op onze partners af. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, zal samenwerking cruciaal zijn. En laat dit nu juist de kerntaak van het Huis van het Kind zijn: samenwerking initiëren en faciliteren. Het Huis van het Kind is immers geen organisatie op zichzelf maar een lokaal netwerk, platform en ontmoetingsplaats van en voor (professionele) actoren die zich dagelijks binnen deze domeinen inzetten. Het Huis van het Kind is de olie die de bestaande machine vlot wil laten draaien. Het Huis van het Kind wil de bruggen bouwen tussen de verschillende disciplines en sectoren.